

BARKODI

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
 MINISTRIA E ARSIMIT
 DHE SPORTIT
 AGJENCIA KOMBËTARE E PROVIMEVE

PROVIMI ME ZGJEDHJE I MATURËS SHTETËRORE 2014

SESIONI I

VARIANTI B

E mërkurë, 18 qershor 2014

Ora 10.00

Lënda: Qytetari

Udhëzime për nxënësin

Testi në total ka **20 pyetje**.

Në test ka kërkesa me **zgjedhje** dhe me **zhvillim**.

*Në kërkesat me zgjedhje rrethoni **vetëm** shkronjën përbri përgjigjes së saktë, ndërsa për kërkesat me zhvillim është dhënë hapësira e nevojshme për të shkruar përgjigjen.*

Pikët për secilën kërkesë janë dhënë përbri saj.

Për përdorim nga komisioni i vlerësimit

Kërkesa	1	2	3	4	5	6	7
Pikët							
Kërkesa	8	9	10	11	12	13	14
Pikët							
Kërkesa	15	16	17	18	19	20	
Pikët							

Totali i pikëve

KOMISIONI I VLERËSIMIT

1.....Anëtar

2.....Anëtar

1. Përshkruani tri probleme që ka shkolla jonë sot lidhur me: **3 pikë**
- a) tekstet shkollore _____

- b) programet mësimore _____

- c) mësuesit _____

2. Përshkruani problemet e mëposhtme me të cilat përballet adoleshenti. **3 pikë**
- a) braktisja nga të tjerët _____

- b) afirmimin e statusit social të moshës _____

- c) përzgjedhja e shokut/shoqes së ngushtë _____

3. Identifikoni nga një të drejtë të parashikuar në ligjet shqiptare për fëmijët lidhur me: **3 pikë**
- a) mbrojtjen nga shfrytëzimi _____

- b) arsimimin _____

- c) shprehjen e mendimit _____

4. Përcaktimi i termit ligjor fëmijë në ligjin shqiptar lidhet me moshën: **1 pikë**
- A) para se të fillojë përgjegjësia penale.
B) para se të fillojë kundravajtja penale.
C) e mbarimit të adoleshencës.
D) kur fitohet e drejta e votës.
5. Ligji për median: **1 pikë**
- A) e kufizon të drejtën e saj për të informuar publikun
B) e ruan atë nga pushteti politik
C) rrit mundësinë e abuzimit të saj
D) rrit të drejtën e saj për të ndërhyrë në jetën private
6. Shpesh herë në media, nga goja e personaliteteve të saj dhe të politikës, dëgjojmë të akuzohen individë, politikanë etj., për kryerjen e veprave penale, për të cilat edhe duhet të dënohen sipas ligjit. Shpjegoni në ç'mënyrë ligji për mediet e ruan atë nga abuzimet kur ligji: **3 pikë**
- a) shpall atë që medies nuk i lejohet të _____

- b) shpall atë çfarë media duhet të respektojë _____

- c) shpall se media duhet të respektojë të drejtat e njeriut _____

7. Liria individuale e zgjedhjes në lidhjen e martesës realizohet më shumë në familjen: **1 pikë**
- A) e hapur
 - B) patriarkale
 - C) e mbyllur
 - D) e çdo tipi
8. Shpjegoni ndikimin që ka në plakjen e popullsisë: **3 pikë**
- a) rritja e pakontrolluar e popullsisë në vendet e mëdha dhe të varfëra. _____

 - b) politikat antilindje _____

 - c) pozita shoqërore e gruas _____

9. Shpjegoni: **3 pikë**
- a) funksionin parandalues të ligjit. _____

 - b) përmbajtjen e ligjit civil. _____

 - c) thelbin e konceptit “kode”. _____

10. Neni 9/2 në Kushtetutën e RSH thotë se, partitë politike dhe organizata të tjera, programet dhe veprimtaritë e të cilave mbështeten në metoda totalitariste ... janë të ndaluara sipas ligjit. Kjo lidhet me parimin e: **1 pikë**
- A) ndarjes së pushteteve
 - B) kushtetueshmërisë
 - C) pluralizmit
 - D) sovranitetit
11. Opozita kërkon të zhvillojë një manifestim paqësor në sheshin kryesor të qytetit. Për këtë ajo bën kërkesë sipas ligjit në organet përgjegjëse. Organet e rendit nuk japin leje për këtë manifestim, me argumentin se ai do të shkaktojë pakënaqësinë e shumicës. Çështja shkon në gjykatë. Tregoni që: **3 pikë**
- a) çështja konkrete lidhet me _____

 - b) liria për tubim paqësor detyron shtetin të _____
 - c) të garantosh të drejtën për tubime paqësore dhe të pjesmarrjes në to, do të thotë që shteti _____

12. Termi ushqim NUK përfshin: **1 pikë**
- A) pijet
 - B) produktet e përpunuara
 - C) produktet mjeksore
 - D) ujin mineral

- 13.** Tregoni rrezikun që i vjen shëndetit nga: **3 pikë**
- a) stresi _____
b) depresioni _____
c) kequshqyerja _____
- 14.** Identifikoni tri vlera ushqimore, sipas domosdoshmërisë që kanë për shëndetin, përveç sheqernave. **3 pikë**
- a) _____
b) _____
c) _____
- 15.** Ligji për mbrojtjen e shëndetit nga produktet e duhanit: **1 pikë**
- A) ndalon reklamën dhe pirjen e duhanit në të gjitha mjediset publike të mbyllura.
B) ndalon pirjen e duhanit në të gjitha mjediset publike të mbyllura dhe lejon reklamën.
C) ndalon reklamën dhe lejon pirjen e duhanit në të gjitha mjediset publike të mbyllura.
D) lejon edhe pirjen e duhanit në të gjitha mjediset publike të mbyllura, edhe reklamën e tij.
- 16.** Ndër faktorët kulturorë që ndikojnë në sjelljen e konsumatorit janë: **1 pikë**
- A) kultura, nënkultura, por jo klasa sociale
B) kultura, klasa sociale, por jo nënkultura
C) klasa sociale, nënkultura, por jo kultura
D) kultura, klasa sociale dhe nënkultura
- 17.** Për jetën e njeriut ndikon prishja e ekuilibrave ekologjike si: **1 pikë**
- A) efekti serë, rritja e varfërisë, por jo bota e mbipopulluar.
B) bota e mbipopulluar, rritja e varfërisë, por jo efekti serë.
C) efekti serë, bota e mbipopulluar, por jo rritja e varfërisë.
D) efekti serë, rritja e varfërisë dhe bota e mbipopulluar.
- 18.** Një nxënës i klasës së tetë në arsimin bazë punonte me dëshirë, me orë të kufizuara në biznesin e një të njohuri të prindërve të tij, për arsye ekonomike. Puna niste herët në mëngjes, por nuk e sforconte shumë. Pasoja më e rëndë për të lidhet me: **1 pikë**
- A) shkollën
B) ekonominë
C) shëndetin
D) shoqërinë
- 19.** Tregoni tri sinjale rrugore që i japin përparësi këmbësorit. **3 pikë**
- a) _____
b) _____
c) _____
- 20.** Disa fëmijë duan të kalojnë në anën tjetër të rrugës. Semafori ndizet për këmbësorin, por ata hezitojnë të kalojnë. Polici jep shenjën të kalojnë makinat e krahut tjetër. Si do t'i ndihmonit ju fëmijët? **1 pikë**
- A) Kaloni se semafori është për këmbësorë
B) Kaloni rrugën bashkë me fëmijët
C) I këshilloni fëmijët të presin sinjal nga polici
D) Vraponi kur gjeni momentin pa rrezik